Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

liv@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 29.9.2022

Finavia Oyj:n asiantuntijalausunto –VNS 4/2022 vp Valtioneuvoston selonteko Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma Kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa 2035

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Finavia Oyj:ltä asiantuntijalausuntoa asiassa VNS 4/2022 vp Valtioneuvoston selonteko Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma Kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa 2035.

Finavia kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu seuraavaa.

Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma

Suunnitelmaa on laadittu rinnakkain ilmasto- ja energiastrategian kanssa. Finavia on antanut strategiasta lausuntonsa valiokunnalle 10.10.2022.

Suunnitelma koskee erityisesti taakanjakosektoria, johon liikenne kuuluu. Siinä todetaan (s. 47), että kasvihuonekaasuinventaarion mukaiset kotimaan lentoliikenteen hiilidioksidipäästöt eivät kuulu taakanjakosektorille. Tärkeimmät taakanjakosektorin päästölähteet ovat liikenne ja maatalous, rakennusten lämmitys, työkoneet, jätteiden käsittely ja F-kaasut.

Suunnitelman sivulla 63 kuvataan liikennesektorin päästöjä seuraavasti: Vuonna 2020 kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöistä noin 95 prosenttia syntyi tieliikenteessä, josta noin 53 prosenttia oli henkilöautojen päästöjä. Raideliikenteen osuus oli alle prosentin ja kotimaan vesiliikenteen osuus noin 3 prosenttia. Lentoliikenteen päästöt olivat vuonna 2020 vain noin 1 prosenttia kotimaan liikenteen päästöistä. Lentoliikenteen päästöjä ei kuitenkaan lasketa mukaan taakanjakosektorille.

Pandemian ja Ukrainan tilanteen vaikutus Suomen lentoliikenteen päästöihin

Lausunnossaan lentoveroaloitteesta (17.3.2021) Finavia arvioi pandemian vaikutuksia lentoliikenteen päästöihin seuraavasti:

> *Lentoliikenteen volyymi ja päästöt tulevat olemaan vuoden 2024 loppuun saakka paljon pienemmät kuin vuonna 2019. Vuosien 2020–2023 kumulatiiviset Suomen lentoliikenteen päästöt ovat alle puolet normaalitilanteesta. Tämä tarkoittaa, että koronapandemia vähentää päästöjä (kotimaan lennot ja ulkomaan lähtevät lennot) kahden vuoden päästöjen verran eli noin 6 miljoonaa tonnia CO_2. Alaviitteen 2 selvityksessä (Valtioneuvoston selvitys 4/2020 VN/10303/2020 Uusiutuvien lentopolttoaineiden jakeluvelvoite – Nykytila ja vaikutusarvioinnit) esitetyn arvion mukaan lentopolttonesteen myynti vuonna 2030 on Suomessa korkeintaan 10 % suurempi kuin vuonna 2019, johtuen pandemian aiheuttamasta kuopasta ja kulutuskäyttäytymisen muutoksen aiheuttamasta kasvun vähenemisestä.*

Suomen lentoliikenteen tulevaisuuden näkymät ovat syksyllä 2022 hyvin epäselvät. Euroopan ja Aasian välinen vaihtomatkustus Helsingin kautta on viimeisen kymmenen vuoden aikana taannut Suomelle kansantalouden kokoon nähden poikkeuksellisen hyvät yhteydet vientiteollisuuden kannalta tärkeisiin Euroopan kohteisiin. Vaihtoliikenne on nyt vähäistä. Kiinan matkustus ei ole vielä pandemian jälkeen avautunut. Ukrainan tilanteen vuoksi Suomen maantieteellistä etua Aasian liikenteessä ei tällä hetkellä voida hyödyntää, eikä tilanteen kestosta ole tietoa.

Ennen Ukrainan tilannetta esitetyt arviot (mm. *Valtioneuvoston selvitys 4/2020)* lentoliikenteen palautumisesta pandemian jäljeltä vaikuttavat tällä hetkellä liian optimisilta. Aasian vaihtoliikenteen palautuminen Helsinkiin saattaa kestää kauan, sillä Itä-Euroopan tilanteen poliittisten seurausten vaikutukset jatkuvat mahdollisesti pitkään.

Lentoliikenteen päästöt

Lentoliikenteen päästöjä ja niiden vähentämistoimia on käsitelty laajasti 6.5.2021 valtioneuvoston hyväksymässä periaatepäätöksessä lentoliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä[1].

EU:n Fit-for-55 -regulaatio tuo mm. uusiutuvan lentopolttonesteen jakeluvelvoitteen alkaen vuodesta 2025.

Finavia katsoo, että näissä olosuhteissa Suomessa ei tule saattaa voimaan kansallisia lentoliikenteen hiilipäästöjen vähentämistoimia, jotka olisivat tiukempia tai laajempia kuin tuleva EU-säätely.

Lisätiedot

Lisätietoja Finaviassa antaa kestävän kehityksen johtaja Mikko Viinikainen, puhelin 020 708 2276, mikko.viinikainen@finavia.fi.

FINAVIA OYJ
Tekniikka, vastuullisuus ja turvallisuus

Mikko Viinikainen
johtaja, kestävä kehitys

Tiedoksi

Toimitusjohtaja
Markkinointi, viestintä ja asiakaskokemus
Lentoasemaverkosto
Tekniikka, vastuullisuus ja turvallisuus
Lakiasiat
Lennonvarmistuksen johtaminen
Reittikehitys

\\ill\ymparisto\Lausunnot\Kohti_hiilineutraalia_yhteiskuntaa_2035\FINAVIA_5018_VNS_4-2022_Kohti_hiilineutraalia_yhteiskuntaa_2035_Finavian_asiantuntijalausunto_10102022.docx, 53 kb, 10.10.2022 11:48, by Viinikainen Mikko

[1] https://valtioneuvosto.fi/paatokset/paatos?decisionId=0900908f80723f99